

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org
web: <http://www.judgesbg.org>

О Б Р Ъ Щ Е Н И Е

**на Управителния съвет на Съюза на съдиите в България във връзка с
решението на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за
възстановяване на дейността по връчване на призовки и съобщения и с
оглед подготовката за възобновяване на пълния капацитет на работа на
съдилищата**

Уважаеми председатели на съдилища, уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, уважаеми членове на адвокатските съвети, уважаеми адвокати, вещи лица и граждани,

С решение на Съдийската колегия от заседанието от 28.04.2020 г. (към момента все още без обявен протокол от заседанието) бе отменена временната забрана за връчване на призовки и съобщения по съдебни дела и бе решено „при липса на посочен по делото телефон или електронен адрес, призовки, съобщения и съдебни книжа... да се връчват и изпращат на хартиен носител, по обичайния ред, като се създаде необходимата организация при отчитане на спецификата на съответните органи на съдебната власт и мерките за ограничаване на Covid-19“. С това бланкетно решение отговорността за безопасността на призовкарите и други съдебни служители, изпращащи съобщения, е оставена на председателите на отделните съдилища. Решението разчита на експедитивност и добра организация на работата по призоваване, която се надяваме да бъде създадена най-скоро.

Съдебните служители обаче изразяват опасения, че в атмосфера на страх от заразяване у гражданите, на които трябва да се връчват призовки и съобщения, както и у техните съседи и управителите на етажните собствениности, в които адресатите на съобщенията живеят, работата на призовкарите ще е значително затруднена. Изразяват се и опасения, че при липса на отворени места с публично достъпни санитарни помещения е трудно и поддържането на добра лична хигиена при работата с множество химикалки, листове хартия и др., които

се налага постоянно да влизат в контакт с кожата на различни хора в рамките на процеса по връчване на книжа. Намираме, че въпреки важните задачи на съдебните служители, които следва да гарантират нормалното функциониране на правосъдната система, тези опасения не са безпочвени и трябва да намерят своето разрешение.

I. Затова в защита на съдебните служители апелираме за следното.

1. В по-големите градове да се създаде организация между различните съдилища за определяне на маршрути на призовкарите, при изпълнението на които те да бъдат придружавани със служебните автомобили на органите на съдебната власт, които да се управляват от самите съдебни служители или от осигурен за това водач от съответните органи на съдебната власт. Според нас е отговорност на Висшия съдебен съвет да организира наличните автомобили и да ги разпредели между различните съдилища, като при необходимост да използва и собствените си служебни автомобили, от засилената употреба на които в момента няма неотложна нужда за дейността на Съвета.

2. Да се използват ресурсите на съдебната власт и нейните служители за връзки с обществеността за организиране на медийна кампания за насърчване на гражданите и организациите, които са страни по съдебни дела, да посочат електронен адрес за връчване на съдебни книжа в случаите, в които законът не предвижда задължение за посочване на такъв. Да се извърши уведомяване на общественото, че съдебните служители ще започнат да връчват съобщения, за да могат гражданите спокойно да им съдействат.

3. Да се издадат от Съдийската колегия единни инструкции до призовкарите за начина, по който те да ползват защитни предпазни и дезинфекциращи средства. Да се дефинира алгоритъм (протокол с последователност от действия) за използване на необходимия брой химикалки, за да се допуска най-малък контакт на гражданите с пишещите средства на призовкаря (по възможност с еднократен подпис и вписване на всички други данни от самия призовкар).

3. Да се създаде единен алгоритъм на съдебната администрация за изпращане на електронна поща и запазване на доказателствата за изпращане на съобщенията по съдебните дела с цел избягване на разнородна съдебна практика относно редовността на връчването при обжалване на актовете. За целта да се извърши проверка на най-удачните начини за съхраняване на тази информация с оглед на различните деловодни системи и системи за електронна кореспонденция, които съдилищата използват, и да се дадат указания стъпка по стъпка как да се изпращат електронни съобщения и как да се установява

получаването на такива от страните. Изрично да се предвиди в кои конкретно файлови формати да се изпращат преписи от актове, ако това е нужно за съдебния процес, и как да се установява съответствие на изпратените файлове с преписи с хартиената версия на съдебните актове.

4. Да се насърчат адвокатските съвети да използват авторитета си, за да дадат насоки на адвокатите като процесуални представители да подадат молби по всички водени от тях дела за връчване на съдебните книжа по интернет с посочване на адрес на електронна поща, както и да се насърчи създаването на електронни профили в единната система за връчване. Съдийската колегия координирано да организира такъв начин на предаване на книжа и с големите търговски дружества, водещи активно съдебни дела с потребители – банки; застрахователни дружества; небанкови финансови институции; дружества, предлагащи комунални услуги (доставка на електричество, вода, телефония и услуги на електронното общество, газ и топлинна енергия); професионални домоуправители, и техните професионални представителни организации. Да се потърси и контакт с общините и държавните органи.

5. Да се организират стъпки за ефективен контакт по електронен път с вещите лица и начини за изпращане на заключения по експертизи дистанционно, като се потърси активно връзка с вещите лица от списъка на всеки окръжен съд.

Вярваме, че предприемането на тези мерки ще намали значително необходимостта от връчване на призовки „на място“ и ще подобри работата по връчване на съдебните книжа и защитата на служителите, чиито притеснения разбираме, но и без чиято работа не би могло да се реализира ефективно правосъдие в интерес на гражданите и обществото като цяло.

II. За безопасното постепенно отваряне на съдебните палати за магистрати и граждани е необходимо Съдийската колегия да подпомогне административната организация на съдилищата, така че в допустимите от закона случаи някои от категориите дела да продължат да бъдат разглеждани с участие на страните чрез електронна видеовръзка. Това изисква съдилищата да бъдат обезпечени с достатъчно компютри, да бъде проведено при условията на спешност обучение на съдебните служители, специалисти по информационни технологии, както и да бъдат потърсени адвокатските съвети за съдействие. Адвокатските съвети могат значително да улеснят комуникацията на съда с адвокатите – процесуални представители на страните, за предоставяне на електронни адреси от адвокатите за участие в съдебните заседания, за провеждане на адекватна информационна кампания и за изслушване на предложенията и препоръките им. Запознаването с добрите практики в другите правни системи показва, че провеждането на заседания с участието на страните

чрез различни софтуерни продукти за видеовръзка във времената на пандемия може да осигури разумен баланс между мерките за защита на общественото здраве и правото на гражданите на достъп до съд в разумен срок. Разглеждането на определени категории дела с използване на електронна видеовръзка е постижимо само в тясно сътрудничество с адвокатурата и при дефиниране на приемливата употреба на възможностите на социалните медии.¹ За да не се допусне разнородна съдебна практика и да се гарантира предсказуемост и правна сигурност, би било полезно Съдийската колегия да предложи на министъра на правосъдието проект за изменение на процесуалните закони, които да уреждат изчерпателно основанията и реда за провеждане на съдебни заседания, при които присъствието на страните и другите процесуални участници се осигурява чрез електронна видеовръзка.²

Призоваваме всички лица, ангажирани с правоприлагането у нас, да се присъединят към усилията за създаване на условия за нормално функциониране на правосъдната и свързаните с нея дейности в условията на епидемиологична заплаха.

Същевременно призоваваме и председателите на съдилища да въведат вътрешни протоколи за комуникация със съдии и съдебни служители, като организират единна среда за отношенията и взаимодействията помежду им чрез стандартизиран протокол, достъпен от домовете на магистрати и съдебни служители – например чрез осигуряване на служебна електронна поща в съдилищата, където все още не съществува такава, и възможност за настройването ѝ по начин, който позволява автоматично предаване на всяко постъпило съобщение на посочен от магистрата или съдебния служител адрес, или друга подобна форма на комуникация с достатъчна степен на надеждност.

Готови сме да предложим целия си опит и познания за реализиране на тези и други подобни мерки за осигуряване на все по-добра работа на съдилищата, като в средносрочен план бихме били готови и да направим

¹ За опита на Върховния съд на Щата Тексас <http://www.sadebnopravo.bg/biblioteka/2020/4/21/-zoom-nbsp->

² Напр. в приетия във Великобритания закон [Coronavirus act 2020](#) легално е дефинирано понятието „видеовръзка на живо“ като телевизионна връзка на живо, която позволява на лицето да вижда и чува всички други лица, участващи в процеса, които не са на същото място. За други правни уредби на виртуалните процеси вж.

няколко предложения за промяна в законодателството в тази насока, ако за това има интерес от Висшия съдебен съвет и други държавни органи.

С уважение:

4 май 2020 г., гр. София

Управителен съвет на

Съюза на съдиите в България